

Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Tiende Afdeling)

19. marts 2020*

[Tekst berigtiget ved kendelse af 14. maj 2020]

»Præjudiciel forelæggelse – forordning (EF) nr. 1370/2007 – offentlig personbefordring med jernbane og ad vej – artikel 8 – overgangsordning – artikel 8, stk. 3 – udløb af kontrakter om offentlig trafikbetjening – beregningen af kontraktens maksimale varighed, der er fastsat til 30 år – fastlæggelse af den dato, hvorfra den maksimale varighed på 30 år begynder at løbe«

I sag C-45/19,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Juzgado de lo Contencioso-Administrativo n° 2 A Coruña (forvaltningsdomstol nr. 2 i A Coruña, Spanien) ved afgørelse af 12. december 2018, indgået til Domstolen den 24. januar 2019, i sagen

Compañía de Tranvías de La Coruña SA

mod

Ayuntamiento de A Coruña,

har

DOMSTOLEN (Tiende Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, I. Jarukaitis, og dommerne E. Juhász (refererende dommer) og C. Lycourgos,

generaladvokat: H. Saugmandsgaard Øe,

justitssekretær: A. Calot Escobar,

på grundlag af den skriftlige forhandling,

efter at der er afgivet indlæg af:

- Compañía de Tranvías de La Coruña SA ved procurador D. Rodríguez Siaba, samt abogados A.M. Platas Casteleiro og J. Monrabà Bagan,
- [Som berigtiget ved kendelse af 14. maj 2020] Ayuntamiento de A Coruña ved letrada M.J. Macías Mourelle,

* Processprog: spansk.

- den franske regering ved P. Dodeller og E. de Moustier, som befuldmægtigede,
- Europa-Kommissionen ved W. Mölls, G. Gattinara og J. Rius, som befuldmægtigede,

og idet Domstolen efter at have hørt generaladvokaten har besluttet, at sagen skal pådømmes uden forslag til afgørelse,

afsagt følgende

Dom

- 1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 8, stk. 3, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1370/2007 af 23. oktober 2007 om offentlig personbefordring med jernbane og ad vej og om ophævelse af Rådets forordning (EØF) nr. 1191/69 og (EØF) nr. 1107/70 (EUT 2007, L 315, s. 1).
- 2 Denne anmodning er indgivet i forbindelse med en tvist mellem Compañía de Tranvías de La Coruña SA (herefter »Compañía de Tranvías«) og Ayuntamiento A Coruña (kommunalbestyrelsen i A Coruña, Spanien) (herefter »A Coruña kommune«) vedrørende en kontrakt om offentlig trafikbetjening, der var blevet tildelt Compañía de Tranvías uden forudgående udbud.

Retsforskrifter

- 3 31. betragtning til forordning nr. 1370/2007 har følgende ordlyd:

»De kompetente myndigheder i medlemsstaterne og operatører af offentlig trafikbetjening har behov for en vis tid til at omstille sig til bestemmelserne i denne forordning, hvorfor der bør være mulighed for at anvende overgangsordninger. Medlemsstaterne bør med henblik på den gradvise indgåelse af kontrakter om offentlig trafikbetjening, som er i overensstemmelse med denne forordning, fremlægge en statusrapport for [Europa-]Kommissionen inden for seks måneder efter den første halvdel af overgangsperioden. Kommissionen kan på grundlag af disse rapporter foreslå passende foranstaltninger.«
- 4 Denne forordnings artikel 5, stk. 1, første punktum, bestemmer, at kontrakter om offentlig trafikbetjening indgås efter reglerne i denne forordning.
- 5 Forordningens artikel 8 med overskriften »Overgangsbestemmelser« bestemmer følgende:

»1. Kontrakter om offentlig trafikbetjening indgås efter reglerne i denne forordning. Servicekontrakter eller kontrakter om offentlig trafikbetjening som defineret i [Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/17/EF af 31. marts 2004 om samordning af fremgangsmåderne ved indgåelse af kontrakter inden for vand- og energiforsyning, transport samt posttjenester (EUT 2004, L 134, s. 1)] eller [Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/18/EF af 31. marts 2004 om samordning af fremgangsmåderne ved indgåelse af offentlige vareindkøbskontrakter, offentlige tjenesteydelseskontrakter og offentlige bygge- og anlægskontrakter (EUT 2004, L 134, s. 114)] vedrørende offentlig personbefordring med bus eller sporvogn indgås efter procedurerne fastlagt i disse direktiver, i det omfang sådanne kontrakter ikke er udformet som koncessionskontrakter om tjenesteydelser som defineret i disse direktiver. Hvis kontrakter skal indgås i overensstemmelse med direktiv [2004/17] eller [2004/18], anvendes nærværende artikels stk. 2-4 ikke.

2. Med forbehold af stk. 3 skal indgåelsen af kontrakter om offentlig trafikbetjening med jernbane og ad vej være i overensstemmelse med artikel 5 senest den 3. december 2019. I denne overgangsperiode træffer medlemsstaterne foranstaltninger, så de gradvis bringer sig i overensstemmelse med artikel 5 med henblik på at undgå alvorlige strukturproblemer, især med transportkapaciteten.

Senest seks måneder efter første halvdel af overgangsperioden aflægger medlemsstaterne en statusrapport til Kommissionen om gennemførelsen af den gradvise indgåelse af kontrakter om offentlig trafikbetjening i overensstemmelse med artikel 5. Kommissionen kan på grundlag af medlemsstaternes statusrapporter fremsætte forslag om relevante foranstaltninger, der rettes til medlemsstaterne.

3. Ved anvendelsen af stk. 2 medregnes ikke de kontrakter om offentlig trafikbetjening, som er indgået i overensstemmelse med [EU-]lovgivningen og national lovgivning

- a) før den 26. juli 2000 på grundlag af en retfærdig udbudsprocedure på konkurrencevilkår
- b) før den 26. juli 2000 på grundlag af en anden procedure end en retfærdig udbudsprocedure på konkurrencevilkår
- c) fra den 26. juli 2000 og inden den 3. december 2009 på grundlag af en retfærdig udbudsprocedure på konkurrencevilkår
- d) fra den 26. juli 2000 og inden den 3. december 2009 på grundlag af en anden procedure end en retfærdig udbudsprocedure på konkurrencevilkår.

De kontrakter, der er omhandlet i litra a), kan fortsætte, indtil de udløber. De kontrakter, der er omhandlet i litra b) og c), kan fortsætte, indtil de udløber, men højst i 30 år. De kontrakter, der er omhandlet i litra d), kan fortsætte, indtil de udløber, hvis deres løbetid er begrænset og sammenlignelig med det, der er fastsat i artikel 4.

Kontrakter om offentlig trafikbetjening kan fortsætte, indtil de udløber, hvis deres ophør vil medføre uhensigtsmæssige juridiske eller økonomiske konsekvenser, og forudsat at Kommissionen har givet sin tilladelse.

[...]«

- 6 I henhold til artikel 12 i forordning nr. 1370/2007 trådte forordningen i kraft den 3. december 2009.
- 7 Forordning nr. 1370/2007 er blevet ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/2338 af 14. december 2016 (EUT 2016, L 354, s. 22), der trådte i kraft den 24. december 2017. Henset til de faktiske omstændigheder i hovedsagen finder forordning nr. 1370/2007 anvendelse på denne tvist i den udgave, der fandt anvendelse, inden den blev ændret ved forordning 2016/2338.

Tvisten i hovedsagen og det præjudicielle spørgsmål

- 8 Den 1. december 1986 godkendte A Coruña kommune, at der blev indgået en kontrakt med Compañía de Tranvías, som er en virksomhed, der leverer offentlige personbefordringstjenester, med henblik på at samle alle de bytransportruter, som denne virksomhed varetog, under én koncession. Denne kontrakt, som fastsatte den 31. december 2024 som den samlede udløbsdato for alle de berørte tjenester, blev indgået den 6. februar 1987 af Compañía de Tranvías og A Coruña kommune. Den 5. juli 1996 indgik de samme parter en anden aftale med henblik på at lade den nævnte aftale omfatte en ny offentlig transporttjeneste med sporvogn med samme udløbsfrist.

- 9 Den 18. oktober 2016 tilsendte A Coruña kommune Compañía de Tranvías en skrivelse, hvori den i henhold til forordning nr. 1370/2007 angav, at koncessionen ville bortfalde med fuld retsvirkning ved afslutningen af en 30-årig periode fra tildelingen heraf. Den 2. november 2016 fremsatte Compañía de Tranvías bemærkninger til denne skrivelse, hvori selskabet bl.a. gjorde gældende, at det følger af retssikkerhedsprincippet og lighedsprincippet, at den maksimale varighed på 30 år, der er fastsat i artikel 8 i forordning nr. 1370/2007, ikke skulle beregnes fra tidspunktet for indgåelsen af den i hovedsagen omhandlede kontrakt, men fra den 3. december 2009, da denne forordning trådte i kraft, eller fra den 26. juli 2000, som var det i denne artikel 8 fastsatte objektive tidspunkt.
- 10 Subsidiært gjorde Compañía de Tranvías gældende, at såfremt den maksimale varighed på 30 år måtte anses for at løbe fra indgåelsen af den i hovedsagen omhandlede kontrakt, svarer ændringen af denne kontrakt i 1996 til en ny kontraktindgåelse, således at den gjaldt indtil 2026. Compañía de Tranvías anførte subsidiært ligeledes, at det omhandlede tilfælde kan henhøre under artikel 8, stk. 3, sidste afsnit, i forordning nr. 1370/2007.
- 11 Den 30. november 2016 besluttede A Coruña kommune at opretholde koncessionen for en maksimal varighed på to år i henhold til artikel 5, stk. 5, i forordning nr. 1370/2007 og at høre Kommissionen om Compañía de Tranvías' forslag om at anvende den i denne forordnings artikel 8, stk. 3, fastsatte undtagelse med henblik på at udvide koncessionens varighed til dens udløbsfrist.
- 12 Efter at A Coruña kommune den 2. juni 2017 afviste Compañía de Tranvías' klage over denne afgørelse, har selskabet anlagt sag for den forelæggende ret til prøvelse af denne afgørelse.
- 13 Eftersom Juzgado de lo Contencioso-Administrativo n° 2 A Coruña (forvaltningsdomstol nr. 2 i A Coruña, Spanien) er af den opfattelse, at afgørelsen af tvisten indebærer et behov for fortolkning af artikel 8, stk. 3, i forordning nr. 1370/2007, har denne ret besluttet at udsætte sagen og at forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»Er starttidspunktet for beregningen af den maksimale løbetid på 30 år for de i artikel 8, stk. 3, litra b), i [forordning 1370/2007] nævnte kontrakter i betragtning af nævnte bestemmelse[:] a) tidspunktet for tildelingen eller indgåelsen af kontrakten[,] b) tidspunktet for nævnte bestemmelses ikrafttrædelse[,] c) dagen efter udløbet af den overgangsperiode, der er fastsat i denne forordnings artikel 8, stk. 2[,] (den 3.12.2019)[,] eller d) en anden dato, som fastsættes af [Domstolen]?«

Det præjudicielle spørgsmål

- 14 Det bemærkes indledningsvis, at det i henhold til fast retspraksis følger af såvel kravene om en ensartet anvendelse af EU-retten som af lighedsprincippet, at en EU-retlig bestemmelse, som efter sin ordlyd ikke indeholder nogen udtrykkelig henvisning til medlemsstaternes ret med henblik på at fastlægge dens betydning og rækkevidde, normalt skal undergives en selvstændig og ensartet fortolkning i hele Den Europæiske Union, som skal søges under hensyntagen til ikke alene bestemmelsens kontekst, men ligeledes til det med den pågældende lovgivning forfulgte mål (dom af 23.5.2019, WB, C-658/17, EU:C:2019:444, præmis 50 og den deri nævnte retspraksis).
- 15 I henhold til artikel 8, stk. 3, andet afsnit, andet punktum, i forordning nr. 1370/2007 kan de kontrakter, der er omhandlet i artikel 8, stk. 3, første afsnit, litra b) og c), »fortsætte, indtil de udløber, men højst i 30 år«.
- 16 I det foreliggende tilfælde står det fast, at den i hovedsagen omhandlede kontrakt henhører under litra b), eftersom den blev indgået »før den 26. juli 2000 på grundlag af en anden procedure end en retfærdig udbudsprocedure på konkurrencevilkår«.

- 17 A Coruña kommune har gjort gældende, at det følger af en ordlydsfortolkning af artikel 8, stk. 3, andet afsnit, andet punktum, i forordning nr. 1370/2007, at varigheden af hver enkelt kontrakt, der er omfattet af dette litra b), ikke kan overstige 30 år.
- 18 Denne bestemmelse giver ganske vist mulighed for en sådan udlægning, for så vidt som udtrykket »de udløber«, der fremgår heraf, afgør de pågældende kontrakters udløb, og dermed kan denne bestemmelses slutning forstås således, at den ikke gør det muligt at fortsætte disse kontrakter ud over en varighed på 30 år efter indgåelsen heraf.
- 19 Det følger ikke desto mindre heraf, at ordlyden af artikel 8, stk. 3, andet afsnit, andet punktum, i forordning nr. 1370/2007 ikke udtrykkeligt præciserer det starttidspunkt, hvorfra den maksimale varighed på 30 år skal regnes.
- 20 Det skal i denne forbindelse for det første bemærkes, at såfremt denne bestemmelse fortolkes således, at starttidspunktet for den maksimale varighed på 30 år, der er fastsat heri, svarer til tidspunktet for indgåelsen af kontrakten om offentlig trafikbetjening, vil dette indebære, at denne bestemmelse er til hinder for, at de heraf omhandlede kontrakter har en varighed på mere end 30 år.
- 21 Dels kan en sådan forordning, som Kommissionen har bemærket, bevirke, at denne forordning ved sin ikrafttræden bringer kontrakter om offentlig trafikbetjening, som er blevet lovligt indgået væsentligt tidligere end den 3. december 1979, og som foreskriver en varighed på mere end 30 år, til ophør med tilbagevirkende kraft på et tidligere tidspunkt end forordningens ikrafttræden, hvilket vil være i strid med retssikkerhedsprincippet.
- 22 Dels kan en sådan fortolkning i tilfælde af kontrakter om offentlig trafikbetjening, der var gældende ved ikrafttrædelsen af forordning nr. 1370/2007, føre til en situation, hvor overgangsperioden er minimeret eller meget reduceret, hvilket er i strid med formålet med artikel 8 i forordning nr. 1370/2007, som er anført i 31. betragtning til denne forordning og består i at give de kompetente myndigheder og operatørerne af offentlig trafikbetjening en passende overgangsperiode til at omstille sig til bestemmelserne i denne forordning.
- 23 I disse tilfælde kan den kompetente myndighed, som er omfattet af den overgangsordning, der er fastsat i artikel 8, stk. 2, i forordning nr. 1370/2007, endvidere uden forudgående udbud og uden at være underlagt de forpligtelser, der er fastsat i forordningens artikel 5, indgå en kontrakt om offentlig trafikbetjening for den samme tjeneste for ti år, jf. forordningens artikel 4, stk. 3. Dette viser en manglende sammenhæng i den overgangsordning, der er fastsat i forordning nr. 1370/2007.
- 24 For det andet kan artikel 8, stk. 3, andet afsnit, andet punktum, i forordning nr. 1370/2007 heller ikke fortolkes således, at den maksimale varighed på 30 år begynder at løbe dagen efter udløbet af den overgangsperiode, der er fastsat i denne forordnings artikel 8, stk. 2. Det skal nemlig dels bemærkes, at dette stk. 2 indledes med affattelsen »[m]ed forbehold af stk. 3«, dels at det i indledningen af dette stk. 3 anføres, at der ved anvendelsen af dette stk. 2 ikke medregnes de kontrakter om offentlig trafikbetjening, der er omhandlet i litra a)-d) i samme stk. 3.
- 25 Det følger heraf, at de overgangsperioder, der er fastsat i artikel 8, stk. 2 og 3, i forordning nr. 1370/2007, finder anvendelse uafhængigt af hinanden.
- 26 Henset til det ovenstående skal det for det tredje bemærkes, at den maksimale varighed på 30 år, der er omhandlet i artikel 8, stk. 3, andet afsnit, andet punktum, i forordning nr. 1370/2007, for at sikre dennes bestemmelses effektive virkning skal begynde at løbe ved denne forordnings ikrafttræden. En sådan dato giver desuden mulighed for at fastsætte den samme, endelige udløbsfrist for alle de kontrakter, der stadig er gældende ved denne overgangsperiodes afslutning, hvorved alle de kompetente myndigheder og de berørte økonomiske aktører behandles ens.

- 27 Henset til de ovenstående betragtninger skal det forelagte spørgsmål besvares med, at artikel 8, stk. 3, andet afsnit, andet punktum, i forordning nr. 1370/2007 skal fortolkes således, at den maksimale varighed på 30 år, der er fastsat i denne bestemmelse, hvad angår de i denne forordnings artikel 8, stk. 3, første afsnit, litra b), omhandlede kontrakter begynder at løbe fra den nævnte forordnings ikrafttræden.

Sagsomkostninger

- 28 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra de nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Tiende Afdeling) for ret:

Artikel 8, stk. 3, andet afsnit, andet punktum, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1370/2007 af 23. oktober 2007 om offentlig personbefordring med jernbane og ad vej og om ophævelse af Rådets forordning (EØF) nr. 1191/69 og (EØF) nr. 1107/70 skal fortolkes således, at den maksimale varighed på 30 år, der er fastsat i denne bestemmelse, hvad angår de i denne forordnings artikel 8, stk. 3, første afsnit, litra b), omhandlede kontrakter begynder at løbe fra den nævnte forordnings ikrafttræden.

Underskrifter